

Saara Vänskä

Siivouksen ja talotekniikan yhteisvaikutus oppilaitosten sisäilmastoon

WP4 ja WP5

28.1.2016

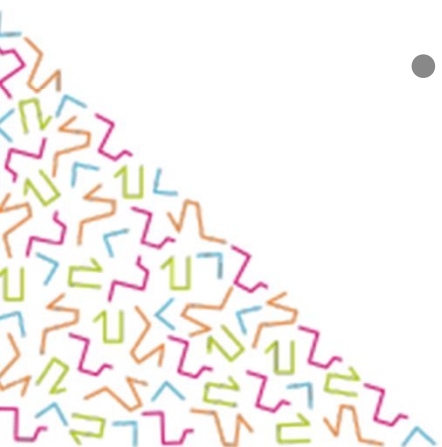

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Siivous ja sisäilma

- Aihetta tutkittu paljon (mm. Aulanko, Kakko, Pesonen-Leinonen)
  - Välineiden pölynsidontakyky
  - Erialaisten pintojen puhdistuvuus
  - Optimaalinen siivoustiheys
  - Siivouksen vaikutus ilman hiukkaspitoisuuteen
  - Pintapölykertymät

Siivous ja talotekniikka

- Tutkimuksia ja tietoa erittäin vähän
- Edes valmistajilta ei saa tarkkaa tietoa laitteiden puhdistuksesta
- Selainpohjainen siivouskysely antoi viitteitä, että siivoojatkkaan eivät tiedä

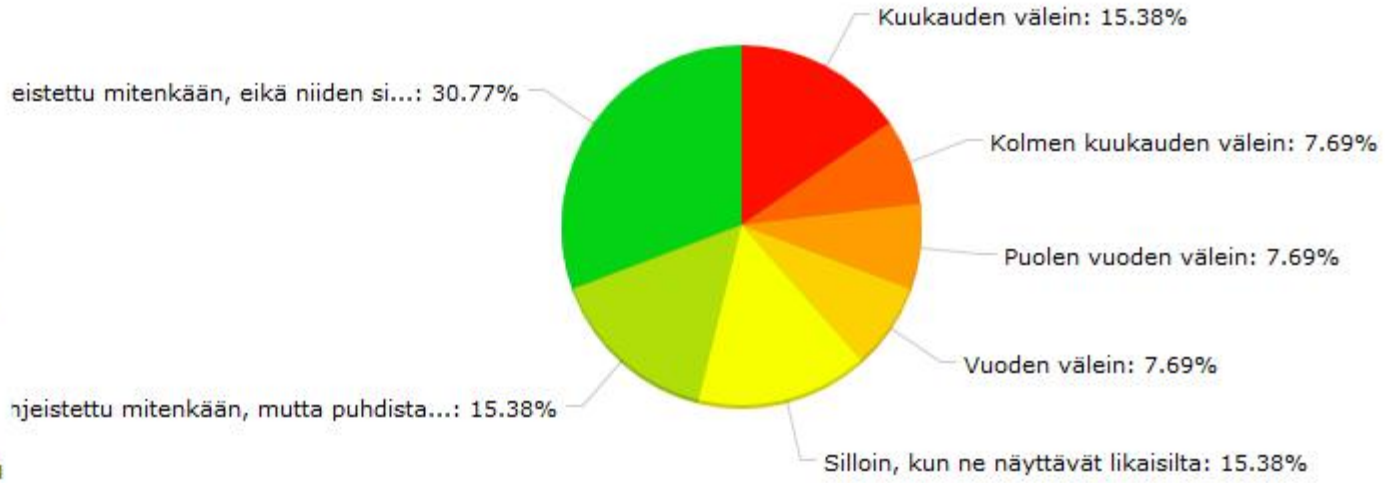

8. Kuinka usein sinua on ohjeistettu puhdistamaan ilmanvaihdon päätelaitteet (tulo- ja poistoilmaelimet)?

Osallistujamäärä: 13

- (0.0%): Viikon välein
- 2 (15.4%): Kuukauden välein
- 1 (7.7%): Kolmen kuukauden välein
- 1 (7.7%): Puolen vuoden välein
- 1 (7.7%): Vuoden välein
- (0.0%): Kahden vuoden välein
- (0.0%): Harvemmin kuin kahden vuoden välein
- 2 (15.4%): Silloin, kun ne näyttävät likaisilta
- 2 (15.4%): Minua ei ole ohjeistettu mitenkään, mutta puhdistan ne silloin tällöin, jos ehdin
- 4 (30.8%): Minua ei ole ohjeistettu mitenkään, eikä niiden siivous kuulu minulle

VAIN 38,4 %:LLE ON OHJEISTETTU TIETTY SIIVOUSVÄLI

Kuitenkin yli 60 % oli sitä mieltä, että päätelaitteet pitäisi puhdistaa vähintään kerran kuukaudessa.

12. Kuinka usein sinua on ohjeistettu puhdistamaan jäähdytyspalkit?

Osallistujamäärä: 3

- (0.0%): Viikon välein
- (0.0%): Kuukauden välein
- (0.0%): Kolmen kuukauden välein
- 1 (33.3%): Puolen vuoden välein
- (0.0%): Vuoden välein
- (0.0%): Kahden vuoden välein
- (0.0%): Harvemmin kuin kahden vuoden välein
- (0.0%): Silloin, kun ne näyttävät likaisilta
- 1 (33.3%): Minua ei ole ohjeistettu mitenkään, mutta puhdistan ne silloin tällöin, jos ehdin
- 1 (33.3%): Minua ei ole ohjeistettu mitenkään, eikä niiden siivous kuulu minulle

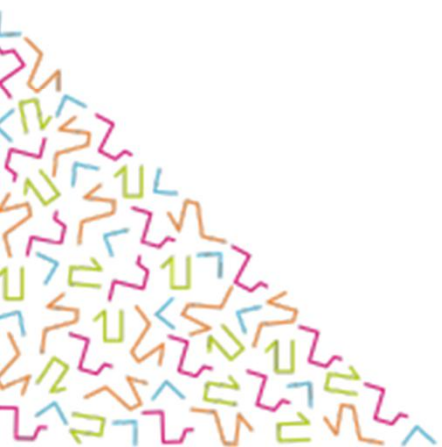
13. Kuinka usein mielestäsi jäähdytyspalkit tulisi puhdistaa?

Osallistujamäärä: 3

- 1 (33.3%): Viikon välein
- (0.0%): Kuukauden välein
- 1 (33.3%): Kolmen kuukauden välein
- 1 (33.3%): Puolen vuoden välein
- (0.0%): Vuoden välein
- (0.0%): Kahden vuoden välein
- (0.0%): Harvemmin kuin kahden vuoden välein
- (0.0%): Silloin, kun ne näyttävät likaisilta
- (0.0%): Silloin tällöin, jos ehtii
- (0.0%): Niitä ei tarvitse puhdistaa / asia ei kiinnosta minua

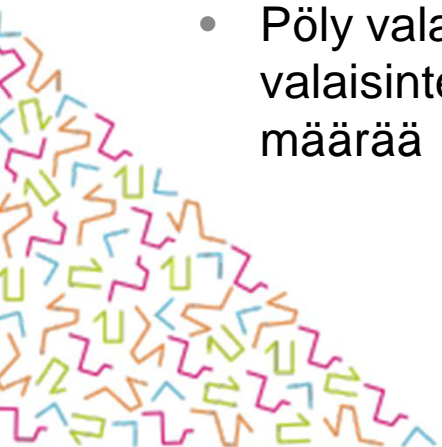

14. Tiedätkö, miten jäädytyspalkit tulisi puhdistaa?

MIKSI SIIVOUS ON TÄRKEÄÄ?

- Siivouksella voidaan vähentää hiukkasten määrää pinnoilla
  - Alle 1 μm hiukkaset pääasiassa peräisin ulkoa $\rightarrow$ voidaan vaikuttaa ilmanvaihdon suodatuksella, mutta myös yläpölyjen pyyhinnällä
  - Yli 1 μm hiukkaset suurimmaksi osaksi ihmislähtöisiä $\rightarrow$ laskeutuvat pinnoille, joilta ne voidaan pyyhkiä pois
- Likaisista kanavista ja päätelaitteista ei tule puhdasta ilmaa
  - Pöly on myös paloturvallisuusriski
- Pölykerros lämmityspattereiden pinnoilla toimii eristeenä ja vähentää lämmön siirtymistä
- Pöly valaisinten heijastinpinnoilla ja lamppujen päällä vähentää valaisinten valotehokkuutta ja pienentää huoneeseen tulevan valon määrää

TAPAUS OIKEASTA ELÄMÄSTÄ

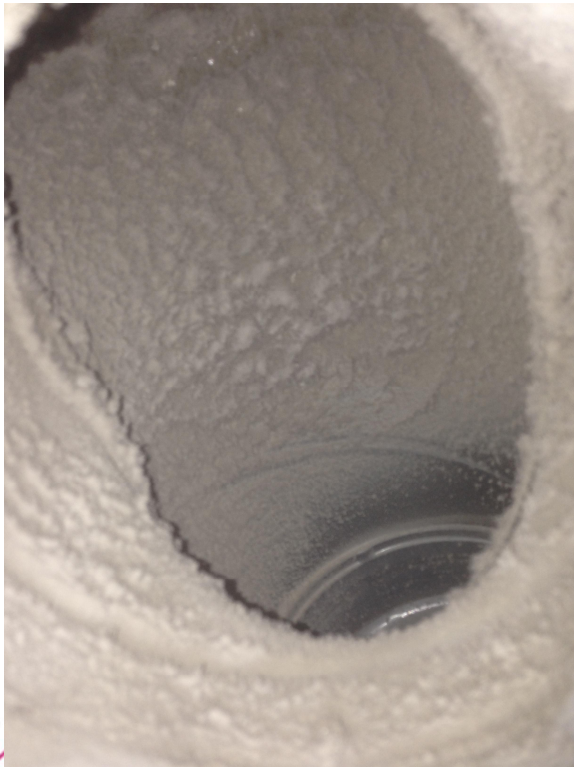

Internetistä löytyvien ohjeiden mukaan keskiosaa ei missään nimessä saa ottaa pois, mutta valmistajan mukaan niin tulee tehdä.

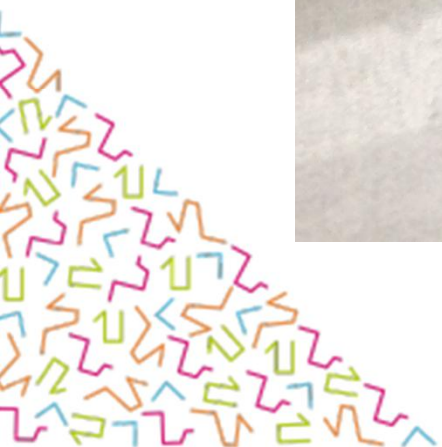
- Tällä hetkellä ei ole voimassa olevaa asetusta ilmanvaihtokanavien puhdistustiheydestä.
- Asetus 802/2001 on kumottu, mutta sitä käytetään ohjeellisena
  - Ammattikeittiöiden ilmanvaihtokanavien puhdistusväli 1 v
  - Koulujen, päiväkotien, hotellien, sairaaloiden, vanhainkotien ja vankiloiden ilmanvaihtokanavien puhdistusväli 5 v

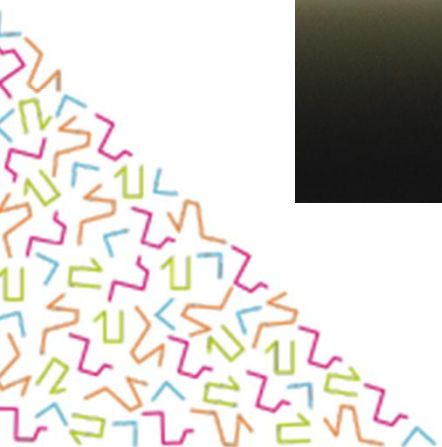
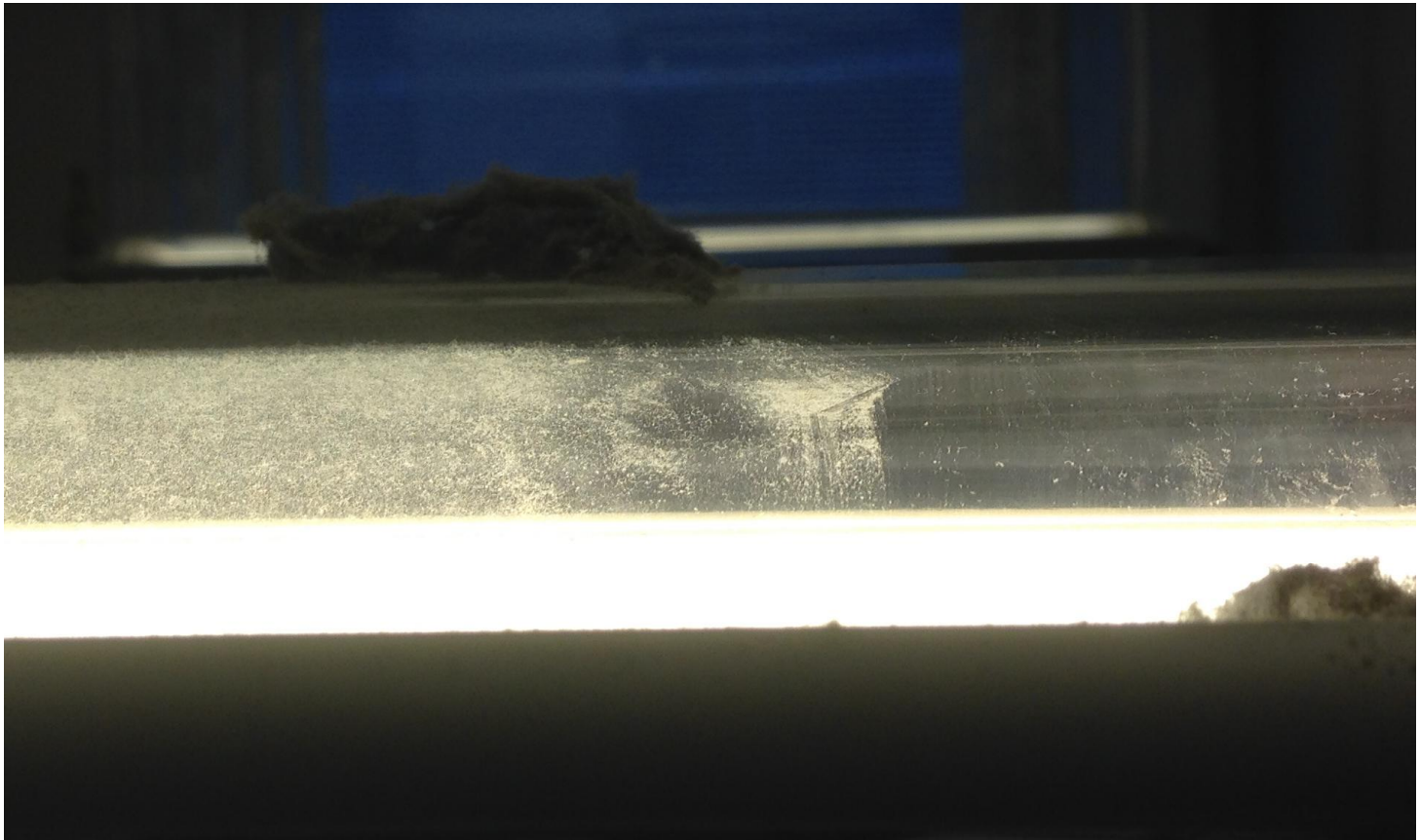
β 9 v sitten valmistuneen kerrostalon kylpyhuoneen poistokanava

Miltä mahtaa näyttää esimerkiksi tekstiilityöluokan varaston poistokanava?

Epäsuora valo tulee pölykerroksen läpi

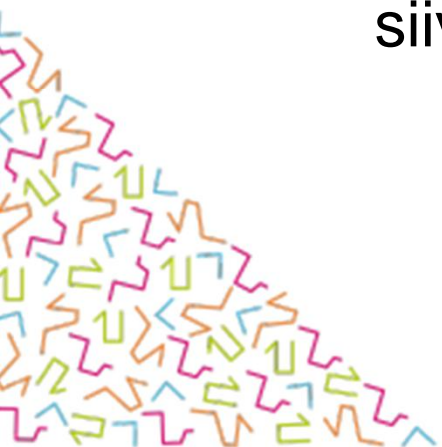

Pölyinen vs. kädellä pyyhkäisty

Valaisinten tarpeenmukainen siivous

- Perinteisesti loisteputkivalaisimet on pyyhitty pölystä lampunvaihdon yhteydessä
- Uusien ledvalaisinten ja –lamppujen paloaika pidempi à siivousväli venyy
- Päivänvalo-ohjaukseen voisi liittää hälytyksen, kun valaisimet eivät enää tuota asetettua valotehoa à tarpeenmukainen siivous

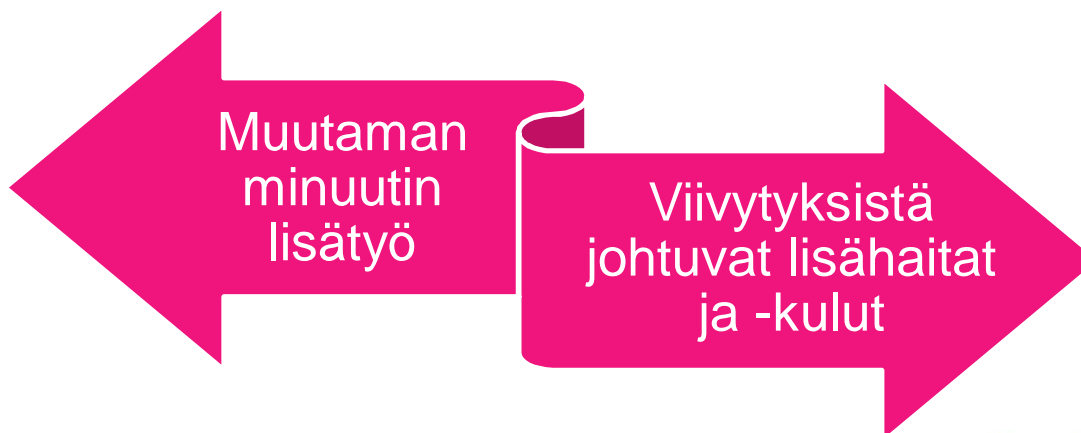
Laitoshuoltajista olosuhdehuolehtijoiksi

- Huoltohenkilökunta on usein kilpailutettua ja ulkoistettua
- Huoltomiehet eivät ehdi kiertää tarkastamassa kohteita
- Käyttäjät ajattelevat, että vioista ilmoittaa aina ”joku muu”
- Siivoojat käyvät tiloissa vähintään viikoittain, usein päivittäin

Ø Uusi ammattiryhmä; **olosuhdehuolehtijat**

Ennakoivaa ja kustannustehokasta, koska epäkohdat..

Kiitos!

TAMK TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

